

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt V. Farnesius Cardinalis denuò Legatus duos Principes adiit ad componendam pacem. Conuentus Spirensis; eiusque Decreta de Religione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

1543.

contagiosâ tabe illic diffusâ, quæ non solum innumerabile vulgus popularium absorpsit, sed neque iuuentæ, neque Aula Regiæ parcens, memorato Aurelianensi Duci post vigesimum tertium ætatis annum vitam abripuit, Regi verò tot bellorum emolumenta, & firmiorem stirpis propagandæ spem in duplici posterorum germine.

Ex altera parte, si Carolus satius habuisset Mediolani Principatum Aurelianensi concedere, quàm societatem iungere cum adeo sibi infenso suæ materteræ contemptore; vel ille, vel certè illius successor breuî Principis Italici hauisset spiritus, abiecto Galliarum studio ob vicinæ potentia suspicionem, vt accidit Burgundia Ducibus: Cæsar verò Pannoniæ possessionem in sua familia retinisset, perdomitisque Protestantibus solidam Germanici Imperatoris potentiam sibi, suisque posteris asseruisset: ac denique inter se ac Franciscum Regem Britanniam diuisisset. Cum ex aduerso contingeret, vt rebelles Bataui, adiuti Britannorum potentia, sibi sedâ situque coniunctâ, Austriacorum abrupto iugo, inexpugnabilem formidabilemque libertatem stabiluerint in tot eximius Prouinciis Inferioris Germaniæ: ac præterea hinc diuturnum minimeque fortunatum bellum ad eas recuperandas, & inde grauissimū ac perarduum, maximeque laboriosum ad Mediolani Principatum tuendum, duæ quasi apertæ venæ fuerint in Austriacæ potentia corpore, vnde immensum Indiarum aurum, & Hispaniarum generosior sanguis effluxit. Quòd si fortè nimis est imbecilla hominum ratio ad discernenda euenta remota rerum sub conditione futurarum, certè damna reipsâ subsecuta palàm sunt; commoda verò ex opposito prouentura verò simillima videntur. Sed ad incepta regrediamur.

CAPVT V.

1544.

Farnesius Cardinalis denuò Legatus duos Principes adit ad componendam pacem. Conuentus Spirensis; eiusque Decreta de Religione.

EXistimauit Pontifex pacis negotium minimè deferendum, ignarus ei conficiendæ aliquando nihil deesse nisi sequestrum, in cuius gratiam Principes iam bello defessi, simulent gladium sibi è manibus extorqueri. Farnesium itaque ad id peragendum iterum delegauit, vt quanto res conficienda & in pretio & in desiderio esset, patefaceret eo misso, qui & sibi erat charissimus, & in Collegio supra ceteros eminebat.

* 21. No-
uembis
1543. in
Actis Con-
sistor.

Vigo.

Vigesimaſeptima Nouembris in Senatu Crucem tradidit. Ibi vero Orator Cæſareus adfuit, protulitque exemplar interceptarum literarum ac mandatorum Franciſci Regis ad Aurelianenſem Ducem ipſius filium, quibus amicitia cum Lantgrauio Haſſiæ petebatur, indicatâ propenſione animi ad inducendâ Lutheri ſectam in Luxemburgenſem ditionem. Ac per ea nitebatur Orator animum Pontificis in Gallum ſuccendere. Paulus in alium Senatum dilato ſuper ea re conſilio, iuſſit à Pariſio Cardinali ad eundem conſeſſum referri conſtitutam à Carolo ſanctionem in Hiſpania, Eccleſiaſtica libertati noxiam, ſeu quò per eam tacitam exprobrationem Cæſareorum reuonderet iactantiam, ſui Principis obſequium in Eccleſiam celo extollentiũ, & tamquam debitam remunerationem exigentium ſocietatem contra Gallum, qui eandem læſerat, ſeu quò ſaltem Carolus, intentus ad Pontificem, vti poſtulabat, alienandum à Gallo, ſanctionem Eccleſiæ pernicioſam faciliũ expungeret. De Franciſci literis, cum earum non autographum, ſed exemplar produceretur, ſtatutum eſt, vt Legatus ſeu Nuntius iuberetur Regem compellere, eiufque deſenſiones audire. Cæſaris ſanctiones per plures Senatus expenſæ, decretum eſt, vt irritæ declararentur. Sed retulit ad Senatores Pontificem, ad ſe acceſſiſſe Cæſareum Oratorem, profeſſum vt irritas à ſe huiusmodi conſtitutiones agnoſci; proinde ſpatium poſtulari, quo ſuum Principem admoneret, ac ſperari, eas per Cæſarem reuocandas. Quapropter ſpatium ad id conſeſſum, dummodò res diu non protraheretur. Tandem in Senatu die 2. Aprilis diploma Pontificium aduerſus illas decretum eſt.

Interea Legatus in Gallia elicuerat à Rege, quid tandem paciſicationi concederet. Sed in Belgio Cæſarem comperit paciſificationi obſtinatè reuicentem: vnde Pontificem commonuit, nullam paciſ ſpem aſſurgere. Hic verò, recitatis in Senatu literis 8. Februarij, Purpuratis Patribus demandauit, vt de negotio deliberarent, cum apud ſe ſtatuiſſet Iudicis partes aſſumere, vt indicauimus. Cæſar neruis omnibus bello intentus, fixum habebat in animo, quacumque tandem ratione ad ſe Germanos vniuerſè pertrahere. Ea propter ineunte anno 1544. Comitia Spiriæ habuit ſupra morem frequentia, coeuntibus Septemuiris omnibus, & quamplurimis Principibus ac Delegatis; & quò per minorem contentionem, atque offentionem Pontificiorum, indulgentior eſſet Lutheranorum factioni, Wormatiæ, priuſquam Spiram peruenit, Legatum dimiſit. Hic caduceator acceſſit Franciſci Regis nomine, tutumque acceſſum petiit eius Oratoribus ab eo deſtinatis, vt accuſationes reſelle-

1544.
* Omnia in
Act. Conſiſt.

* 5. Decembris.

* 7. Januarij
1544. vt in
Actis Conſiſtor.

* In Act.
Conſiſtor.
8. Octobris.

* Belcarus
lib. 23. n. 54.

Pars I.

LII

rent

riæ
Trid.

1544.

rent in eo Conuentu, quibus à Cæsare se oneratum iri præroscēbat. Sed adductus à custodibus caduceator ad Cæsarem & Principes, ac Regiâ epistolâ à Granuellano acceptâ, quadriduum ille custoditus; ac postea cum iisdem custodibus, redditâ prius ipsi epistolâ sicut antea obsignatâ, deductus fuit Nanceium, non absque imminenti vitæ discrimine; ibique admonitus, nuntiis Francisci, hactenus tunc Imperij (quod Cæsar pro certo ponebat) iure gentium nullum accessum patere. Sed Regis Oratores curauerunt vt audirentur, eâ vsi linguâ quæ custodias & Edicta non timet, nimirum typis editâ Oratione iam paratâ, quæ tota erat in excusando fœdere cum Orthomanno, quod suo Principi adscribebatur.

Inter Comitia Lutherani tantò se arrogantiores in postulando gerebant, quantò cupidiorum ipsorum conciliationis Cæsarem animaduertebant. Quare in decreto Conuentus ad diem 10. Iunii tandem expugnarunt Augustani Edicti suspensionem vsque ad Conciliū Oecumenicum, Christianum ac liberum in Germania celebrandum cum interuentu Cæsaris, nullâ Romani Pontificis habetâ mentione, vel certè vsque ad propriam Synodum Germanicæ Nationis. Quod si hæc haberi non possent, vsque ad nouum Conuentum autumno proximo, vel hieme congregandum; in quo viri docti vtriusque partis, de Cæsaris auctoritate decernerent quid obseruandum foret, donec Conciliū cogeretur. Interim verò imponebatur vtrique partium æqualis Religionis pax, per quam suspenderetur quæstionibus de direptis Ecclesiæ bonis; adiectis etiam multis clausulis, quibus Protestantes reddebantur idonei, vt in iudiciis Cæsareæ Cameræ assiderent, vnde prius arcebantur; Catholici verò adigebantur soluere vetera vectigalia Ecclesiis, tametsi per hæreticos occupatis. Permissum quoque, vt tam ex Catholicis quàm ex hæreticis eligerentur Iudimagistri, & concionatores, quibus stipendia præberentur vel ex bonis Ecclesiasticis, vel ex piosidelium subsidis.

* Belcarus
lib. 2. n. 57.

Ferdinandum hic Septemuir Saxoniam Regem Romanorum agnouit; Cæsar verò pactum dotale inter Saxonem & Cliuientem Principem confirmauit, appositum connubio Septemuari cum Sibylla Cliuientis sorore; quâ pactione statuebatur, soboli virili Septemuari deuenturam ditionem auunculi, vbi absque maribus filiis hunc obire contingeret. Eleonoram præterea, Ferdinandi filiam, primo Saxonis filio sponddit. Sed vtrumque confectum à Carolo sub arcana conditione, quam ipse ac Septemuir Protestantes celauerant, vt prius inter Saxonem & Austriacos de Religione conueniret.

ret. Qua de causa matrimonium irritum cessit; & Eleonora postmodum Mantuano Principi nupsit. Obtinuit insuper Carolus, ut Daniæ Rex ab amicitia Regis Galliæ recederet; vniuersique Imperij Ordines in Conuentu declararent, se contra Gallum stare pro Cæsare.

Hoc Spirense Decretum ingentem molestiam ac timorem probris Catholicis ingessit, intuentibus non impunitatem solum æqualitatemque cunctis in rebus impertitam hæreticis; sed ipsa femina ex quibus oriturum noscebatur monstrum Religionis in Germania, compactæ ex solo Germanorum arbitratu, minimeque pendentis à sensu communis Ecclesiæ, eiusque Capitis auctoritate. Supra ceteros verò Pontifex commotus est.

Quapropter ratus, nec in Carolo morbum aded leuem, qui leuioribus remediis curari posset, nec ingenij vim aded labefactatam, quæ acrioribus non posset erigi, liberis reprehensionibus ac seueris minis uti constituit. Re igitur ad Senatum delatâ, prius 4. Iunii, ac postea 30. Iulij, sancitum fuit, ne paterna officia omitterentur, in utroque Principe ad pacem cohortando; cum compertum esset, utrumque necessitatibus belli compulsus ad arripiendum quodcumque nactus esset telum, quamuis à Religione interdictum, & Ecclesiæ infestum. Itaque duo noui Legati decreti, periti, facundi, atque accepti Principibus quibus destinabantur, Moronus ad Cæsarem, & Grimanus ad Galliæ Regem. Præterea perlectum est Diploma ad Cæsarem, postea signatum ac missum à Pontifice 24. Augusti, cuius exemplum libet hîc adscribere, quippe religioso Pauli studio & Caroli pietati iuxta honorificum: studio quidem Pauli, cui tantum animi superesset vel in extrema senectute, erga præcelsum Imperatorem, ac præsertim tantæ in Italia potentiæ, adeoque sibi magis ac Farnesiorum genti formidandum, quorum fortuna in affinitate cum summo illo Principe contracta nitebatur: Caroli verò magnanimæ pietati, reuerenter excipientis, & obsequenter seruantis acerba illa mōnita à Christi Vicario sibi denuntiata. Vnde merito hæretici, ac præsertim Lutherus & Calvinus in furias acti ob tam insigne ac memorabile Pontificiæ potestatis exemplum, aduersus eas literas fellis ac sulfuris eluuiōem in suis diris euomuerunt. Diplomatis autem sententia huiusmodi fuit.

In Actis
Consistor.

Vide Sleida-
num anno
1544. n. 7.
& 8.